

TEXTILÉLET

028.1

1972 SEP 16

Jubileumi dokumentáció

264 *A százéves Kispest
történelemkönyve*

„Colonie-Klein-Pest” — így említik a német nyelvű parcellázási iratok Kispest községet 1869-ben. A Pestről Szolnok felé vezető út menti, nagy erdőfoltokkal, mocsarakkal, nádasokkal tarkított egykori vadászterület és kirándulóhely akkor már két éve község volt. A mai Budapest XIX. kerületének tanácsa reprezentatív kiadványában olvastuk ezeket az adatokat. A könyv dokumentálja az alapítástól napjainkig ívelő időszak történetét, a jelen Kispestjét, és feltárja az érdeklődő előtt a kerület jövőjének terveit is.

Az egyesített fővárossal egyidős Kispest szép kiállítású, színes, képes *jubileumi könyvet* végiglapozva, megelevenedik előttünk egy munkáskerület kialakulása és mai élete. A kispestiek nagyon büszkék arra, hogy első telepeseik az 1848—49-es szabadságharcosok közül kerültek ki. A szabadságharc leverése után bebörtönzött, majd kiszabadult emberek ide jöttek, a városon kívülre, egzisztenciát teremteni. Így telepedett meg itt például egy Kasza nevű lakatosmester, akit hamarosan más iparosok és szatócsok követtek, s szinte ezzel egyidőben megjelentek a munkaalkalomért vidékről Pestre igyekvő szegényemberek is. 1871-ben Kispest már bírót és jegyzőt választott. 1892-ben 4500 lakosú község. A századforduló után, 1908-ban kezdett épülni a mai lakótelepek őse, a Wekerle-telep, s a húszas években Kispest várossá fejlődött.

Jelentős fejezeteket szentel a jubileumi krónika a *forradalmi-munkásmozgalmi hagyományoknak*. Ebből is néhány adatot idézve: 1893-ban megalapították a *Kispesti Munkások Képzőegyletét*, majd a *Kispesti Munkás Kört* — ez volt a magja a későbbi szervezett munkásmozgalomnak.

A kiadvány részletesen foglalkozik Kispest későbbi történetével, megszólaltatja az innen elszármazott politikusokat, tudósokat, művészeket, s legvégül az „őskispestiek”, a törzslakók vallnak lakóhelyükről, a szépen fejlődő dél-pesti kerületről.